

ACC. N:R M. 12718: 1-10.

Landskap: Öland Upptecknare: Eva Lis Nöregård
Härad: Almqists rum Berättare: Albert Nilsson
Socken: Torslunda Berättarens yrke: Häradssdomare
Uppteckningsår: 1953 Född år 1865 i Torslunda.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

Träeri och bröllop. s. 1-10.

LUF 71.

Skriv endast på denna sida

ACC. N:R M. 12718: /.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

Trieti och Bröllop. antkr. 1890.

Visst hade vi fester då vi kunde dansa med flickorna på logen- och krama dom lite också! —

Det var dans på vägen också, ofta på lördagskvällarna någon gång t. o. m. två gånger i veckan.

Men det var mest flickorna i ^{på} granngårdarna, och vi ville gärna se om lite om innan vi valde en hustru.

Det var alltså vanligare att man sökte sig ut till grannbyarna och socknarna på sin järfärd.

Det skulle ju vara bönnan på den tiden — eller sällare bönkärningar, det var mest kvinnfolk som skötte det där — karlarna kunde man

FOLKLIVS

ARKIVET

LUND

inte lita på! Dessutom var det
arbetet inte vidare använd - mest var
det inhysningar och arbetare som be-
hövde tjäna en extra lön -

50 kr fick de om de lyckades och de
blev bröllop osv. - Och de blev i varje
fall alltid bjudna på en sup och ^{ett} ~~en~~ ~~mat~~
mat - kanske t. o. m. en 5-krona.

Itland var det lönk^{ärning} som gick fleckans
ärnde i stället, men det var vns. väl synd.

Jag var ute på minst 20 ställen innan jag fann någon och då gick det mest på en slump. Det var på gästgivaregården här i Posslunda. Jag hade varit på auktion med en annan bonde - vi hade nog fått ett par rubben för innan jag visste vad av hade jag köpt "gård" av gästgivaren ochbett dottern hans all.

ACC. N:R M. 12718:3.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

inte bara bort sig till någon annan.

Då var jag redan halvt förlovat med en flicka i Runsten som jag äkt till minst 90 ggr. Allt var bestämt, jag skulle varit dit med skrivare ^{täffande} dig för att göra upp det. Det var en stor skam för flickan, föräldrarna var så gälna på henne att hon inte stod ut hemma utan fick fara till Amerika strax efter.

När man kom för att fira blev det kalas i gården. Bönkäringar hade varit och sagt till innan, så man var väntat.

Det var kusmen, Island dottern själv som tog emot - dottern var med hela tiden - fadern höll sig i bakgrunden han bara skrattade och hällde upp brännvin.

Först blev man bjuden på en sup - husmor
och dotter drack också! Sedan bjöds
kaffe o. kakor och fin mat.

En gång kom jag till ett ställe där
min granne redan satt i fönstret
och pratade med husmor.

"Va fan gör du här" sa jag. "Jo jag är vil
fan också ute och friar" — Sen ville
~~husmor~~^{kärning} att jag skulle slänga över
matten medan den andra skulle ge
sig väg hem. — Omoraliskt? Nej då.

sen det var uppgjort kunde man leva
ihop.

Kärningen tänkte väl att hon
skulle ordna det på det viset. Hon
pratade och gick på, och man tänkte
ju ^{få} att hon ska ju bo på gården nu!

Så vi bestämde att vi skulle fara

lillsammans efter middagen - ingen av oss hade lust att stanna kvar där.

Man undertällade sig väl i förväg om (via bönkärningen) om jord och gård och hemgift - om flickan var snäll och duktig - vacker - helst skulle hon ju kunna skriva, men det kunde de i allmänhet. Han skulle kunna sköta hus och hem, men plöja o. hvarva behövdes inte. Det hade alltså om föräldrarna var gamla med - var de det behövde man ju inte ha dem på undantag så länge.

Man pratade också med husfar om sådant - började med vädret och med

att tala om sin egen ställning, höga
sedan om villkor u. u.

Om bägge parter var belåtna - föräldra-
na hade väl underlåtit sig i förväg,
mycket såg man på pengarna, både
friare och föräldrar (hellre tog man
en rik mindre vacker än en fattig
vacker!) - gjordes sedan då upp
när man skulle komma igen - och
med man kom 2: gången var det så
gott som bestämt.

Eller uppgörelsen och brölloppet lade
man ihop med flickan. Det kunde
som sagt gå 90 ggr. som man kom
och halsade på innan skrivare följde
med och skrev köpebrev.

När vi tagit ut lysning skulle brud-
sängen vara färdig - den köptes i Kalmar.
Man gav varandra många presenter,
mest till det nya hemmet men även
ringar, smycken, schalar, sidestyg, tyg
till ett par dräkter* - fint skulle
det vara.

Jag fick också presenter av henne
(minns inte så noga) - dessutom hade
hon med sig linne, gyltor, pannor, ev.
pengar i hemgift.

Brudens klänning var vit eller svart
mest svart för bönder.

Min fästning var kronbrud - d. v. s. att
vi lånade kyrkans kora - det gjorde
inget att hon inte var oskuld, när
bara hon inte var med barn.

Öfva hjälpte fästmöns vännor med all
s. klänningen - i öfrigt fick man
ingen speciell hjälp - det kan nämligen
att de fattiga gick runt i byn och bad
om lite hjälp - minns ej.

Däremot kunde det ske att brudens
bekanta gick runt med en lista och
att den sedan skrev på sig för ett
par kr. i byn.

Till bröllopet bjöd man släkt och vän-
ner - inte nödvändigtvis alla grannar,
präst och klockare.

Man skickade bjudningskort i god tid.
Dessutom kom en mängd objudna
gäster för att "se brud". Vi fick
ha vaklar utanför gården för att hålla
ordning, de flesta var ju fulla.

Brudens föräldrar satte ut ett bord
på gården och bjöd alla på kaffe
el. brännvin (?)

Brudgummen kom kvällen förr i häst
och vagn, evt. med någon värestående.
Han hade brudkläderna med sig så
att han kunde vara med att hälsa
gästerna välkomna då de kom vid
middagstid. De bjöds vinst på mat
- det minns jag inte - pratade och chock
till lite fram på eftermiddagen då brud-
paret vigdes.

Sedan bjöds det på middag - därpå
dansade man och hade roligt tills nästa
morgon då brudparet g. så god natt-
tog alla i hand, alla kurrade!

Dagen efter var det efterkalas. Då

ACC. N:R M. 12718:10.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

hade gästernas antal krympt till ca
50 från 150 dagen innan. - då talade
man förstärkt och det hela var lite
mera stillsamt.

10

När vi skulle fara till kyrkan
hinderades vi på vägen av en stor
halvdocka på en stöck utklädd
till brudgum i hög hatt och skjorta
- liksom hade min fästners för-
fästman höll ut gravris på vägen
- vi skulle fara till sörgudstjänst.

V var Bringa olycka?